

UAB „TOKSIKA“ FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMO POLITIKA

UAB „Toksika“ finansinės rizikos valdymo politika parengta vadovaujantis Rekomendacinėmis finansinės rizikos valdymo gairėmis valstybės valdomoms įmonėms (2019-04-25 redakcija), kurias parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerija kartu su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios finansinės rizikos valdymo politikos tikslas – nustatyti finansinės rizikos valdymo principus ir procedūras, taikytinas valdant UAB „Toksika“ finansinius išteklius.
2. Šiame dokumente naudojamos sąvokos ir sutrumpinimai:
  - 2.1. Bendrovė – UAB „Toksika“;
  - 2.2. Politika – ši Bendrovės finansinės rizikos valdymo politika;
  - 2.3. Piniginiai ištekliai – Bendrovės turtas, išreikštas pinigų forma;
  - 2.4. Laikiniai laisvi piniginiai ištekliai – Bendrovės piniginių išteklių dalis, viršijanti Bendrovės praėjusių kalendorinių metų vidutines dviejų mėnesių sąnaudas, išskyrus nusidėvėjimo ir amortizacijos bei atidėjinių formavimo (nurašymo) sąnaudas.
  - 2.5. Diversifikavimas – finansinių išteklių išskaidymas siekiant valdyti kredito riziką, kuri patiriama Bendrovės lėšas laikant komercinių bankų einamosiose sąskaitose ir laikinai laisvus piniginius išteklius investuojant į kitas finansines priemones.
  - 2.6. Kreditas – paskola, lizingas, kredito linija, overdraftas, faktoringas arba kitoks kredito įstaigų siūlomas skolinimosi produktas.
  - 2.7. Kredito reitingas – tarptautinės reitingų agentūros skelbiamas kredito reitingas.
3. Ši politika taikoma:
  - 3.1. valdant Bendrovės piniginius išteklius einamosiose komercinių bankų sąskaitose, kasose ir sąskaitose, esančiose mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigose;
  - 3.2. investuojant laikinai laisvus Bendrovės piniginius išteklius;
  - 3.3. skolinantis (imant kreditus).
4. Ši politika taikoma Bendrovės valdybai, vadovams ir visiems darbuotojams. Pagal savo kompetenciją Politika vadovaujasi Bendrovės generalinis direktorius, vyriausiasis buhalteris ir kiti Bendrovės darbuotojai, kurių funkcijos susijusios su kredito rizikos stebėseną, sprendimų dėl piniginių išteklių valdymo, investavimo ar skolinimosi priėmimu ir įgyvendinimu bei su tuo susijusių viešųjų pirkimų procedūrų organizavimu, vykdymu ir priežiūra.

II. FINANSINIŲ PRIEMONIŲ, Į KURIAS BENDROVĖ GALI INVESTUOTI LAIKINAI LAISVUS PINIGINIUS IŠTEKLIUS, SĄRAŠAS

5. Bendrovės laikinai laisvi piniginiai ištekliai gali būti investuojami į:
  - 5.1. indėlius komerciniuose bankuose;
  - 5.2. vyriausybės skolos vertybinius popierius (obligacijas, išdo vekselius ir kt.);
  - 5.3. bankų skolos vertybinius popierius.

III. PINIGINIŲ IŠTEKLIŲ VALIUTA

6. Bendrovės piniginių išteklių valiuta yra eurai.

IV. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ DIVERSIFIKAVIMO BŪDAI IR LIMITAI

7. Bendrovės taikomi šie finansinių išteklių diversifikavimo būdai:
  - 7.1. pagal investavimo kryptis;
  - 7.2. pagal investavimo trukmę;
  - 7.3. pagal atskirus ūkio subjektus ir emitentus atsižvelgiant į jų kreditingumo (finansinės būklės) rodiklius.
8. Finansinių išteklių diversifikavimo pagal trukmę ir kryptis limitai pateikti 1 priede.
9. Finansinių išteklių, investuojamų į vyriausybės skolos vertybinius popierius (obligacijos, išdo vekseliai ir pan.), diversifikavimo limitai pateikti 2 priede.
10. Finansinių išteklių komerciniuose bankuose diversifikavimo reikalavimai pateikti 3 priede.
11. Lėšų laikymo sąskaitose, esančiose mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigose, limitai ir terminai pateikti 4 priede.

V. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

12. Priimant finansinių išteklių valdymo sprendimus vadovaujama šiais pagrindiniais kriterijais prioriteto tvarka:
  - 12.1. finansinių išteklių saugumas;
  - 12.2. finansinių išteklių likvidumas;
  - 12.3. finansinių išteklių pelningumas.
13. Priimant finansinių išteklių valdymo sprendimus vadovaujama kaštų/naudos principu (finansinių išteklių valdymo kaštai neturėtų viršyti gaunamos naudos).
14. Valdant finansinius išteklius draudžiama siekti spekuliacinių tikslų.
15. Laikini laisvų piniginių išteklių investavimo priemonių sąrašas, pateiktas Politikos 5 punkte, yra baigtinis. Draudžiama investuoti į Politikos 5 punkte nenumatytas priemones.
16. Laikini laisvi piniginiai ištekliai privalo būti investuojami per trumpiausiai įmanomą protingą laiką, vadovaujantis 12 punkte išdėstytais kriterijais prioriteto tvarka.
17. Investuojant finansinius išteklius į terminuotus indėlius, palūkanos turi būti gaunamos:
  - 17.1. indėlio termino pabaigoje, jei investavimo terminas ne ilgesnis nei vieneri metai;
  - 17.2. kiekvieną mėnesį arba indėlio pabaigoje, jei investavimo terminas ilgesnis nei vieneri metai.
18. Siekiant minimizuoti atsiskaitomose sąskaitose laikomų lėšų sumas už kurias nėra mokamos palūkanos, Bendrovė su komerciniais bankais, atitinkančiais 3 priedo reikalavimus, jei yra tikslinga, privalo sudaryti vienos nakties terminuotų indėlių sutartis ar kitas panašaus pobūdžio finansinių produktų sutartis. Ilgiausias laikotarpis, kuriuo laikini laisvi piniginiai ištekliai gali būti neinvestuoti, yra 60 kalendorinių dienų, išskyrus atvejus, kai nėra galimybės efektyviai investuoti (pvz., palūkanos už einamosios sąskaitos likučius yra didesnės negu palūkanos gaunamos kitaip saugiai investuojant lėšas, palūkanos už terminuotus indėlius nėra mokamos ar pan.).
19. Lėšų taupymo (pvz., atsiskaitant užsienyje, atliekant valiutų konvertavimą, atliekant tarptautinius pavedimus) tikslais Bendrovė gali atsidaryti ir naudoti sąskaitas mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigose, gauti ir naudoti tų įstaigų leidžiamas mokėjimo korteles, naudotis tų įstaigų teikiamomis valiutos konvertavimo ir kitomis mokėjimo paslaugomis. Bendra piniginių išteklių suma visose Bendrovės sąskaitose, esančiose mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigose, negali viršyti 4 priede nustatytų limitų.
20. Bendrovė privalo minimizuoti pinigų likučius, laikomus kasose, atsižvelgiant į Bendrovės veiklos poreikius ir saugumą. Sumos, esančios Bendrovės padalinių kasose, viršijančios 5000 eurų, privalo būti inkasuotos į atsiskaitomąsias sąskaitas komerciniame banke(-uose).
21. Siekiant užtikrinti Bendrovės gebėjimą laiku įvykdyti visus įsipareigojimus trečiosioms šalims, Bendrovės vyriausiasis buhalteris nuolat vykdo pinigų srautų planavimą ir stebėseną.
22. Galiojančios investavimo sutartys turi būti nutrauktos prieš terminą, piniginius išteklius nukreipiant į saugesnes ar likvidesnes kryptis, jeigu reikšmingai pablogėja ūkio subjekto, kuriame laikomi piniginiai

ištekliai arba į kurio finansines priemones investuojama, kreditingumo rodikliai (pvz., jeigu paaiškėja komercinio banko neatitiktis 3 priede nurodytiems reikalavimams).

VI. SKOLINIMOSI TVARKA

23. Bendrovė negali skolintis (imti kredito), jeigu bent vienas šio punkto papunkčiuose įvardintų rodiklių viršija (arba paėmus kreditą viršytų) tokias ribines reikšmes:
  - 23.1. Visų įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis – 1,5;
  - 23.2. Finansinių skolų ir metinės EBITDA santykis – 5.
24. Skolinimosi trukmė turi būti suderinta su projekto, kuriam skolinamasi, gyvavimo trukme. Ilgalaikė investicija negali būti finansuojama trumpalaikiu kreditu, o trumpalaikis projektas ar apyvartinių lėšų papildymas negali būti finansuojamas ilgalaikiu kreditu.
25. Bendrovė gali imti kreditą su kintama arba fiksuota palūkanų norma tik eurais. Jeigu Bendrovė vykdo plėtrą užsienyje – Bendrovė gali imti kreditą tos šalies valiuta, kurioje įgyvendinus plėtros projektą bus gaunamos pajamos, iš kurių paimtas kreditas bus grąžinamas ir mokamos palūkanos.
26. Jeigu Bendrovės vadovybė ketina kreiptis į kredito įstaigą dėl kredito, kurio suma viršytų Bendrovės įstatuose nustatytą dydį (jeigu Bendrovės įstatuose nenustatyta – 1/20 Bendrovės įstatinio kapitalo), suteikimo ar kredito sutarties sąlygų pakeitimo, tokiam kreipimuisi vadovybė turi gauti išankstinį valdybos pritarimą.

VII. ATSAKOMYBĖ

27. Bendrovės generalinis direktorius yra atsakingas už:
  - 27.1. sprendimų dėl skolinimosi ir laikinai laisvų piniginių išteklių investavimo priėmimą, laikantis Politikos nuostatų;
  - 27.2. kredito sutarčių ir investavimo sutarčių sudarymą, jų sąlygų keitimą, nutraukimą;
  - 27.3. valdybos narių informavimą apie skolinimosi ir investavimo ketinimus, priimtus sprendimus, sudarytas sutartis, laikantis Politikos nuostatų;
  - 27.4. Bendrovės darbuotojų, kurių atsakomybės sričiai taikomos Politikos nuostatos, supažindinimą su Politika.
28. Bendrovės vyriausiasis buhalteris yra atsakingas už:
  - 28.1. kredito sutarčių ir investavimo sutarčių sąlygų suderinimą ir sutarčių vizavimą;
  - 28.2. kredito sutarčių ir investavimo sutarčių terminų bei kitų sąlygų laikymąsi;
  - 28.3. pinigų srautų planavimą ir stebėseną;
  - 28.4. Politikos nuostatų įgyvendinimo stebėseną.
29. Bendrovės vyriausiasis buhalteris ir regioninių atliekų aikštelių vadovai yra atsakingi už lėšų, laikomų Bendrovės kasose, minimizavimą.
30. Bendrovės viešųjų pirkimų specialistas yra atsakingas už paslaugų, susijusių su šia Politika, pirkimo procedūrų tinkamą organizavimą ir jų atitiktį Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymui, jeigu šios paslaugos yra viešųjų pirkimų objektas.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Politika tvirtinama ir keičiama valdybos sprendimu ir skelbiama Bendrovės interneto tinklalapyje.
32. Politika peržiūrima ne rečiau kaip vieną kartą per metus, esant poreikiui – tikslinama.
33. Visi aukščiausiojo lygmens vadovai ir kiti darbuotojai, kurių funkcijos susijusios su kredito rizikos stebėseną, sprendimų dėl piniginių išteklių valdymo, investavimo ar skolinimosi priėmimu ir įgyvendinimu bei su tuo susijusių viešųjų pirkimų procedūrų organizavimu, vykdymu bei priežiūra, privalo susipažinti su Politika ir vykdyti jos reikalavimus. Už darbuotojų supažindinimą su Politikos nuostatomis atsakingas Bendrovės vadovas.

FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ DIVERSIFIKAVIMO PAGAL TRUKMĘ IR KRYPTIS LIMITAI

Eil. Nr.	Investavimo kryptis pagal investicijų trukmę	Limitas nuo bendros investuotos sumos
1.	Trumpa investavimo trukmė (12 mėn. ir mažiau) - Iš jų likvidžios investicijos (lėšos komercinių bankų indėliuose)	Iki 100% Ne mažiau kaip 30% visos trumpo investavimo trukmės investicijų sumos
2.	Ilga investavimo trukmė (daugiau kaip 12 mėn.) - Iš jų vyriausybės skolos vertybiniai popieriai	Iki 30% Ne mažiau kaip 30% visos ilgo investavimo trukmės investicijų sumos

FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ, INVESTUOTŲ Į VYRIAUSYBIŲ SKOLOS VERTYBINIUS POPIERIUS, DIVERSIFIKAVIMO LIMITAI

Eil. Nr.	Valstybės	Limitai	
		Suma	Investicijos terminas
1.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolos vertybiniai popieriai	Iki 100% visų Bendrovės laikinai laisvų piniginių išteklių	Iki 3 metų

FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ KOMERCINIUOSE BANKUOSE DIVERSIFIKAVIMAS

1. Bendrovė savo finansinius išteklius (išskyrus tą jų dalį, kurią pagal Politikos nuostatus leidžiama laikyti mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigose) gali laikyti tik komerciniuose bankuose arba užsienio bankų filialuose Lietuvoje (toliau – bankuose).
2. Ne mažiau kaip 50% visų finansinių išteklių Bendrovė turi laikyti bankuose, kurių tarptautinis skolinimosi reitingas (jeigu individualus kredito reitingas nesuteikiamas – jų patronuojančių bankų tarptautinis skolinimosi reitingas) yra Baa3/BBB- arba aukštesnis, tačiau kiekviename atskirame banke laikoma finansinių išteklių suma:
  - a. neturi viršyti draudžiamos sumos,
  - b. jeigu vienos draudžiamos sumos nepakanka – lėšos turi būti laikomos dviejuose bankuose neviršijant draudžiamų sumų,
  - c. jeigu dviejų draudžiamų sumų nepakanka – lėšos turi būti paskirstytos taip, kad būtų maksimaliai (bent 80%) išnaudotos draudžiamos sumos kiekviename atskirame banke, o kiekviename atskirame banke laikoma lėšų suma neviršytų 70% visų finansinių išteklių.
3. Bendrovė negali laikyti finansinių išteklių sumos, viršijančios draudžiamą sumą, banke, kurio tarptautinis skolinimosi reitingas neatitinka 2 punkto nuostatų.
4. Jeigu susidarė situacija, kuomet 2 ir/arba 3 punktuose nurodytos maksimaliai leidžiamos ribos laikinai viršijamos (pvz., gavus įplaukų į sąskaitą arba tarptautinei reitingų agentūrai sumažinus banko, kuriame Bendrovė laiko finansinius išteklius, reitingą), Bendrovė turi per 30 kalendorinių dienų perskirstyti lėšas tarp bankų taip, kad būtų įvykdyti visi 2 ir 3 punktų reikalavimai.

LĖŠŲ LAIKYMO SĄSKAITOSE, ESANČIOSE MOKĖJIMO AR ELEKTRONINIŲ PINIGŲ ĮSTAIGOSE, LIMITAI IR TERMINAI

Eil. Nr.	Lėšų laikymo mokėjimo ar elektroninių paslaugų įstaigoje tikslas	Didžiausia leidžiama laikyti lėšų suma	Ilgiausia leidžiama lėšų laikymo trukmė
1.	34. Nuolatinis lėšų laikymas mokėjimams atlikti pagal poreikį	2000 Eur	nuolat
2.	35. Ribotos trukmės lėšų laikymas atsiskaitymams užsienio komandiruočių metu	10 000 Eur	30 kalendorinių dienų
3.	36. Ribotos trukmės lėšų laikymas tikslinei valiutų konvertavimo ir (arba) tarptautinio pavedimo operacijai atlikti	50 000 Eur	2 darbo dienos